

NOVOSTI NA PODROČJU OSNOVNOŠOLSKE ZAKONODAJE

MARKSIZEM TUDI V OSNOVNO ŠOLO

Zakoni, ki urejajo delo osnovnih šol, so pred meseci doživeli spremembe, pomembne za ravnanje učiteljev, staršev in učencev. Zato bomo ob njih zapisali nekaj misli, z željo, da bi prispevale k pristnejšemu ter uspešnejšemu reševanju šolskih težav.

Najprej velja omeniti uskladitev zakona o osnovni šoli s splošnim družbenim dogajanjem, saj je bil zakon dopolnjen 2. člen, ki sicer navaja pota, po katerih osnovna šola dosega svoje cilje. Novo določilo, pridano navedenemu členu, pravi, da je potrebno v ta namen učence „uvajati v razumevanje temeljnih zakonitosti razvoja narave in družbe, s čimer jim šola daje temelje za oblikovanje marksističnega pogleda na svet.“

Citirano dopolnilo k drugemu členu zakona o osnovni šoli obvezuje slehernega učitelja, da pri vsakršni učni snovi posreduje učencem samo odkrita znanost. Tudi tedaj, ko govori o dogajanju v naravi ter družbi, v bistvu o spoznavnosti stvari in o njihovi nenehni menjavi, ki izvira iz določeni, z Marxovimi nauki pojasnjenimi zakonitostmi. Za tisto, kar naj bi bilo šole poleg, ali nad naravo, pa v šoli ne more biti prostora, že zato ne, ker ni spoznavno in ne predmet znanstvenega proučevanja.

Povedano je vredno premisliti, tudi zaradi ustreznega ravnanja v domači vzgoji. Znano je namreč, kako neobgled, razdvojen in poln dvomov je otrok, ki je deležen dvoje vzgoje, ki ga krojita oče in mati, ne skupaj ter neenotno, marveč vsake zase pa vsake drugače. Natanko tako je s šolsko in družinsko vzgojo: biti mora skladna ali vsaj takšna, da eden ne podira tega, kar je drugi gradil, če hočemo otroka varovati pred kasnejšimi dvomi.

OCENA SE DA POPRAVITI

Šolsko ocenjevanje je že dolgo izvor negodovanja, upravičenega ali neupravičenega. Nezadovoljni so učitelji, še veliko bolj učenci ter starši, ki imajo o znanju svojih otrok pogosto mnenje, ki je bolj pozitivno, saj mora učencem zaradi njih opravljenih popravne izpite ali pa se celo več kot leto dni dlje zdrževati v istem razredu.

Jezo, očitke in še vse drugo, kar je v zvezi s šolskim ocenjevanjem, skuša omiliti spremenjeni 37. člen zakona o osnovni šoli. Doslej so roditelji imeli pravico, da so v roku 3 dni učiteljskemu zboru predložili obrazložen ugovor zoper vzgojiteljevo oceno, zapisano v spričevalu o letnem uspehu. O upravičenosti pritožbe je odločal učiteljski zbor. Če je menil, da ni dovolj utemeljena, jo je zavrnil, s čimer je ocena, zapisana v letnem izkazu ali v zapisnikih o popravnem izpitu, ostala. Odlej bo drugače. Na obrazložen ugovor zoper učiteljevo oceno bo učiteljski zbor dolžan sestaviti komisijo, v kateri mora biti tudi ravnatelj šole, ko opazovalec pa pedagoški svetovalec zavoda za šolstvo. Ta komisija se bo prepričala o učenčevem znanju in ga dokončno ocenila. Če bo zadovoljivo, bo učenec dobil novo spričevalo ter napredoval v višji razred, četudi je bil prvotno negativno ocenjen.

Spremenjeni 37. člen zakona o osnovni šoli bo učencem, ki menijo, da v letnem spričevalu ali pri popravnem izpitu niso bili ustrezno ocenjeni, v pomoč, saj bodo lahko pred nepristransko komisijo dokazali svoje znanje, si pridobili pozitivno oceno ter pravico napredovanja v višji razred. Ponovno omenjamo: to pravico bodo imeli samo na koncu šolskega leta, zato učencem ali staršem med šolskim letom ne kaže, da bi poskušali spremeniti zapisano oceno, ne zlepa in ne zgrda.

BREZ DELA NE BO ŠLO

Osnovna šola ne pripravlja učencev za študij na srednjih šolah, vsaj neposredno ne. Pravimo, da je splošnoizobraževalna namenjena pridobivanju osnovne splošne izobrazbe ter takšna, da bi jo morali v osmih letih dokončati vsi normalno razviti otroci. To je veljalo tudi doslej, vendar le kot priporočilo, ne kot obveznost, ki bi jo učitelj moral upoštevati. (Samo mimogrede pa naj omenimo, da so jo ponekod jemali resno, saj je na priliko na ljubljanskih osnovnih šolah že lani izdelalo več kot 98 % vseh učencev.)

Z letos v zakon o osnovni šoli pripisanim 37. a členom pa je resno

napredovanje iz nižjega v višji razred zagotovljeno in s tem pravica slehernega normalno razvitega učenca v osnovni šoli. Presenetljive pa je to, da je po novem in z istim členom tudi ponavljanje samo še pravica učenca. Poslužil se je bo takrat, ko bo sam, s pomočjo učitelja ali s pomočjo staršev ugotovil, da je zaradi daljše odsotnosti zamudil toliko učne snovi, da bi v višjem razredu ne mogel uspevati. Prisilno ponavljanje bo samo še izjema, možna v primerih, če bo vsa dopolnilna pomoč brez haska in tedaj, ko bosta mogla razrednik ter prizadeti učitelj predložiti pedagoškemu zboru šole pisno, dovolj utemeljeno zahtevo, da ta ali oni učenec razred ponavlja.

Navidezno je napredovanje iz nižjega v višji razred predpisana podpora lenob. Pa ni tako in bi bila napaka, nepopravljiva napaka, če bi tako mislili. Osnovna šola je na izobraževalni lestvici najnižje, toda to je njena moč, ne slabost. Če je prizadet temelj, potem je krhka celotna zgradba. Res ni potrebno – tako smo dejali – da bi si učenec že v osnovni šoli nabral kdo ve kakšno znanje. Potrebno pa je, da si nabere osnovnih delovnih navad, da si pridobi nekaj, zaradi česar bo kasneje s podporo pridobljene vestnosti, natančnosti in vedežljivosti prodiral v čudoviti svet človeške ustvarjalnosti. To je potrebno za napredek in to je tisto, kar si učenec v osnovni šoli mora prisvojiti. Če bi bilo drugače, potem bi ravnal zares nespametno, da se je enkrat samkrat odločil za napredovanje v višji razred.

Jaz

VESELJE
V ZRAČNIH VIŠAVAH

Kapetan letala Inex-AA tovariš Zupančič iz Dolskega je v okviru občinskih odborov zveze združenih borcev NOV Ljubljana-Bežigrad in Ljubljana-Moste-Polje dne 8. oktobra organiziral za člane in svojce z letalom DC-9 izlet v Dubrovnik. Že ob 6. uri tega dne smo se zbrali na brniškem letališču in vstopili v letalo. Žal je to jutro bilo kot iz skafa, tako da so nas morali od letališkega poslopja do letala prepeljati z avtobusi. V letalu se nas je zbralo 114 potnikov in 6 članov posadke. Točno ob 6.30 smo se dvignili v zračne višave. V letalu je bila tako stroga tišina, da bi se slišala tudi miška, ki bi tekla po tleh. Prijazne stvarčice so nas opozorile na vse mogoče, kar se potniku lahko pripeti ob dviganju letala, a na srečo so bila opozorila nepotrebna. Dvignili smo se nad oblake in dosegli višino 9000 metrov, vendar nismo mogli videti nič drugega kot bele meglene poljane, obsijane s soncem. Šele pred Dubrovnikom se je malo razkadelo in zagledali smo hribe, hiše, morje, morske zalive in drugo.

Na letališču smo se naložili v tri avtobuse in se odpeljali v Dubrovnik na ogled znamenitosti. Držali smo se strogo po skupinah in si ogledovali stari del Dubrovnika z zidanimi, najstarejšo apteko, knežji dvorec, dubrovniške ulice, vodnjak, stare kapele in vse tisto, kar sodi v turistični ogled Dubrovnika. Po ogledu Dubrovnika smo se spet vkricali na avtobuse in se odpeljali v staro gostinško stavbo v Dubrovački rijeki. Ne-

kateri so radovedno vtikali prste v vodo in poskušali, kje se konča sladka in kje začne slana. Kosilo je bilo odlično, popoldne pa smo si lahko ogledali še tisto, kar smo dopoldne zamudili. Toda ploha nas je večino pregnala v gostilne in ob dobri kapljici smo bili kmalu razpoloženi. Sredi trga Pile se nas je zbrala množica s harmoniko in zapeli smo tako, da smo spravili v obup prometnika, ki na tem delu ureja promet. Toda tudi tega je bilo prekmalu konec. Ob 18. uri smo se spet naložili na DC-9 in poleteli prek Splita, Banjaluke, Sarajeva in Zagreba proti Ljubljani. To pot je bilo nebo jasno tako, da smo gledali luči mest. Bilo je veličastno. Za dobro razpoloženje pa je poskrbel še kapetan Zupančič, ki nas je spodbudil z viskijem in brezalkoholnimi pijačami. Kar naenkrat je tam zgoraj v zračnih višavah nastalo čudovito razpoloženje, nekdo je raztegnil harmoniko in malo je manjkalo, da bi v zračnih višavah zaplesali. To pot je bil strah pregan, zavladalo je čudovito razpoloženje. Tu pa tam so se oglašali glasovi, naj bi tovariš ZUPANČIČ organiziral še več takih izletov. Zahtevo tovariš ZUPANČIČ ni odbil, zato bo potrebno, da bi se za take izlete še dogovarjali.

Tovariš ZUPANČIČ naj mi dovolijo, da se v imenu vseh udeležencev iz Most in Polja najtopleje zahvalim za ves njegov trud in prijaznost, drugič pa spet na svidenje v zračnih višavah.

ALOJZ KASTELIC

DELOVANJE KLUBA ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV
LJUBLJANA MOSTE-POLJEPotrebna bo pomoč
širše skupnosti

Klub ZA Moste-Polje šteje prek 50 članov, skupno s svojci pa se število giblje okrog 100. Članstvo se je izredno povečalo v zadnjih treh mesecih.

Od skupnega števila članov-zdravljenih alkoholikov jih kar 42 uspešno abstiniira in redno obiskuje sešanke kluba. Preostalih 8 članov je v stalni recidivi. Z občasnimi patronažami in obiskimi seznanjamo druge člane kluba o stanju, v katerem so trenutno ti člani. Obnem jih skušamo privedi nazaj v klub.

Zaradi pogoste zasedenosti prostorov v zgradbi SO Moste-Polje, kjer smo imeli sešanke, je bil klub prisiljen poiskati drugačne rešitve. Prostore smo našli v OŠ Ketteja in Murna, in sicer za tri ure tedensko.

Dne 7. oktobra 1974 se je klub razdelil v dve skupini, ker je bilo delo zaradi prevelikega števila članov oteženo, reševanje tekoče problematike pa površno in neažurno. Na prihodnjem občnem zboru spomladi leta 1975 pa bomo ustanovili nov klub.

Sestanki skupin so vsak ponedeljek od 17. do 18.30 in od 18.30 do 20. ure. Redno rešujemo naslednjo problematiko:

1. Obravnavamo primere posameznih članov tako, da se drugi člani čim podrobneje seznanijo z njihovo problematiko in skupno iščejo najboljše rešitve.

2. Organiziramo predavanja s področja zdravljenja alkoholizma in rehabilitacije.

RK Moste: 1600 članov

V letu 1974 se je znatno zvišalo število rednih podpornih članov.

Rednih članov je že 1600, podpornih individualnih 64, podpornih kolektivnih pa tudi že nekaj.

Vsem rednim, individualnim in kolektivnim podpornim članom se odbor najlepše zahva-

ljuje, saj je s njih pomočjo letos omogočena enkratna podpora socialnim podpirancem v znatno višjem znesku kakor lani.

Pred novoletnimi prazniki bomo obdarili še socialne podpirance, ki živijo v domovih upokojencev.

ODBOR

Predsednik KZA
Moste-Polje
ROZI KOKOT

OBČINSKA KONFERENCA SZDL LJUBLJANA MOSTE-POLJE

OBJAVLJA

prosti delovni mesti v uredništvu Naša skupnost

- a) NOVINARJA
- b) ADMINISTRATORKE

Pogoji: pod a) visoka ali vsija šola ustreznosti smeri in 5 let prakse na podobnem delovnem mestu; pod b) administrativna šola in dve leti prakse.

Kandidati za obe delovni mesti morajo poleg gornjih pogojev imeti tudi ustrezne moralnopolitične kvalitete.

Prosje s pourebnimi prilogami in potrdilo o izobrazbi sprejema občinska konferenca SZDL Ljubljana-Moste-Polje do 10. decembra 1974. Nastop delovnega razmerja je možen s 1. januarjem 1975.

V Sostrem so zaropotali stroji

Občani v naši KS smo še do nedavnega upravičeno govorili, da imamo kopico slabo rešenih družbenih problemov; zlasti slabo je bilo urejeno varstvo in šolstvo. Že desetletje nazaj smo na raznih zborovanjih in sestankih zahtevali, da se mora stanje v doglednem času popraviti. Nobene pravice pa nimamo izreči kritike, da na tem področju v preteklosti nismo storiili vsega, kar smo v danih možnostih in zmogljivostih mogli. Z neutemeljeno kritiko bi namreč naredili veliko krivico vsem tistim občinskim odbornikom, predstavnikom šole ter družbenopolitičnih organizacij, ki so že 1959 leta pripravili vse načrte za zazidavo šole v Sostrem. Žal smo se morali zadovoljiti s tolažbo, da število otrok na šoli stagnira, da urabniki v bližnji prihodnosti ne predvidevajo večjih gradenj na tem področju in če so babice, sorodnice in sosedje varovale malčke, naj bo to tudi še naprej tako. Morali smo spraviti načrte v mizni predal ter gledati, kako rastejo v bližnji sosesčini novi vrtci in šole.

V zadnjih 15 letih so bile v naši občini zgrajene osnovne šole Ketteja in Murna, Jožeta Moškriča, Polje, Besnica, Janče in Prežganje, adaptiran in nazičan pa je bil objekt osnovne šole Vide Pregarc. Tudi vrtci so se množili: zgrajeni so bili VVZ Angele Ocepke, Selo in Polje, vrtca na Rjavici cesti na Studencu, pri osnovni šoli Ketteja in Murna in Jožeta Moškriča pa so pridobili ustrezne prostore za podaljšano bivanje učencev.

Samo v KS Zador smo obtičali s šolsko stavbo iz leta 1913, s poukom v dveh polnih izmenah in brez predšolskega in šolskega varstva. Zato odločitev občnanov na referendumu ni bila težka: velika večina volilcev se je na referendumu 21. novembra 1971 izrekla za samoprispevek.

Program, ki smo ga obravnavali na vseh zborskih delovnih ljudih, je predvideval, da dobimo v naši KS vrtec s kapaciteto 72 otrok in prizidek k šoli. Vrtec, ki smo ga lani odprli, že služi svojemu namenu: predšolski otroci so našli svoj drugi dom.

Gradbeni odbor, ki ga je izvolil svet KS, je užival ves čas gradnje široko podporo vseh ljudi v KS, saj je poročal na vseh zborskih volivcev in na sestankih o poteku gradnje sprejmal sugestije, tako da lahko rečemo, da je vrtec zrastel iz resničnih potreb in ob angažiranju vseh organizacij in ljudi na našem območju.

Po izročitvi vrtca VVZ Vevče je gradbeni odbor preusmeril svoja prizadevanja na razširitev in dozidavo šole. Od sestave programskih osnov in odkupa zemljišča do razprave o idejnem načrtu so imeli člani gradbenega odbora polne roke dela. Vedno smo imeli občutek, da nekeje kasnimo, da nekdo zavira, da so strokovne službe prepočasne, skratka postali smo nestrpni in roditeljski sestanki v šoli so izvenevali v eni sami obtožbi. Ni pomagalo nobeno prepričevanje in dokazovanje, da so pač nastale težave objektivne narave. Ljudje so hoteli videti stroje, ki so, čeprav z majhno zamudo, vendarle zaropotali. Novi prizidek pri šoli gradi GP Obnova, ki je dalo od 7 ponudnikov najboljšo in najcenejšo ponudbo, investitor pa je sklad ljubljanskih občin pri TIS za gradnjo osnovnih šol in VVZ Ljubljana. Vanj se steka tudi samoprispevek, ki ga plačujemo vsi Ljubljanci. V novem prizidku bo 8 učilnic in telovadnica. Z zgrditvijo prizidka bo šola lahko uredila kabinetni pouk in podaljšano bivanje učencev. Z izgradnjo telovadnice pa bo učencem zagotovljen sodoben pouk telesne vzgoje. Število otrok se bo povečalo, ker se bo šolski okoliš razširil in šola Sostro bo postala centralna šola s podružničnimi šolami Besnica, Janče, Javor, Prežganje in Lipoglav.

Vse kaže, da bo šola zgrajena

v prvih mesecih šolskega leta 1975/76, vendar bo morala občinska skupščina, ki je pristojna za zunanjo ureditev, zagotoviti sredstva v proračunu, da bodo dela pri ureditvi igrišč in okolice končana sočasno z objektom. Asfaltno ploščo smo morali skrajšati za okrog 9 m in s tem smo zmanjšali in skrčili prostor za šolsko telesno vzgojo in za šport, ki ga goji pošolska mladina. Prepričani smo, da bosta projektant za zunanjo ureditev in investitor to upoštevala in nam vrnila izgubljeno. Že pri vrtcu smo imeli težave z zunanjo ureditvijo. Občinska skupščina nam je dodelila 150.000,00 din, ki smo jih po svoji presoji uporabili za asfaltiranje poti, planiranje zemljišča in za igrala. Pri tem smo imeli polne roke dela z administrativnimi in finančnimi posli. Zato kaže, da bi moral izvršni svet občinske skupščine pooblastiti Ljubljanski investicijski zavod, seveda v okviru finančnih možnosti in v sporazumu z gradbenim odborom, da sproti z gradbenimi deli ureja tudi okolico.

S samoprispevkom bomo pridobili v naši KS kar dva nova objekta: vrtec in šolo in uresničila se bodo naša prizadevanja, ker hočemo dati svojim otrokom lepše, boljše in sodobnejše možnosti za izobraževanje in vzgojo.

Odbor za gradnjo šole pri KS Zador

V solidarnostni stanovanjski sklad so se stekala sredstva od 1. januarja 1973 dalje in je bilo iz naslova 30 % prispevka OZD in 6 % od prispevka zasebnih delodajalcev zbranih 19 milijard starih dinarjev. Z najetjem kredita je solidarnostni stanovanjski sklad razpolagal s 27 milijardami, za kar je bilo kupljenih 1100 stanovanjskih enot.

Solidarnostni stanovanjski sklad je tudi razdelil 211 starih milijonov kredita delavcem, zaplenim pri zasebnih delodajalcih, in sicer v višini od 10 do 15 starih milijonov.

Preden je pričela komisija za razdelitev stanovanj delati, je sprejela nekatera stališča, predvsem pa zahtevala striktno spoštovanje določil pravilnika. Odločila se je tudi za komisijki pregled vsakega stanovanja posameznega prosilca. Pregledanih je bilo 1100 stanovanj. Pri tem se je komisija zavedala, da je mnogo prosilcev, ki imajo sicer nad 900 din poprečnih mesečnih dohodkov na posameznega člana družine, da pa so nekateri od teh v dosti slabših stanovanjskih kot marsikateri od tistih, ki izpolnjuje vse pogoje. Vendar bi vsaka izjema lahko napravila veliko škodo in povzročila nepotrebne razprave, ki tudi ob upoštevanju vseh kriterijev niso povsem izključene.

Prednostna lista je torej sestavljena, tako da bo v naši občini dobilo stanovanje:

– 202 delavcev z nizkimi osebnimi dohodki,

– 59 mladih družin in

– 39 upokojencev, invalidov.

Glede na to, da so bila vsa določila začasnega pravilnika dosledno spoštovana, je 980 dokaj visoka številka stanovanjskih prosilcev, ki niso bili uvrščeni na prednostno listo.